

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Біржового комітету
Товариства з обмеженою відповідальністю
«Українська торгова платформа»
Протокол засідання Біржового комітету
від 22 лютого 2023 р. № 2

ПОЛОЖЕННЯ
про систему управління ризиками
Товариства з обмеженою відповідальністю
«Українська торгова платформа»

м. Київ
2023 рік

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Визначення термінів та скорочень	3
3. Мета, цілі та принципи управління ризиками	4
4. СУР, повноваження та обов'язки структурних підрозділів, посадових осіб та працівників Біржі у процесі управління ризиками	5
5. Основні види ризиків та їх класифікація	8
6. Порядок виявлення ризиків	9
7. Методи оцінювання ризиків та процедури внутрішнього контролю (моніторингу) рівня ризиків	10
8. Заходи щодо мінімізації ризиків та ліквідації негативних наслідків виявлених ризиків	13
9. Заходи з моделювання та прогнозування процесів і майбутніх результатів діяльності Біржі на основі аналізу інформації та оцінки ризиків	15
10. Контроль за ефективністю управління ризиками	16
11. Заключні положення	16

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему управління ризиками Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська торгова платформа» (далі – Положення) регламентує функціонування системи управління ризиками (далі – СУР), відображає загальні положення СУР, визначає види ризиків і систему заходів із запобігання та мінімізації їх впливу, а також встановлює права й обов'язки та розподіляє відповідальність між структурними підрозділами, посадовими особами та працівниками Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська торгова платформа» (далі – Біржа та/або УТП) у процесі управління ризиками, визначає основні принципи управління ризиками, пов'язаними із здійсненням професійної діяльності товарної біржі.

1.2. Це Положення розроблено згідно Закону України «Про товарну біржу», Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Статуту Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська торгова платформа» та загальноприйнятих у міжнародній практиці принципів і стандартів організації СУР.

1.3. Норми Положення є обов'язковими для виконання всіма структурними підрозділами Біржі, які задіяні у провадженні її професійної діяльності.

2. Визначення термінів та скорочень

2.1. У цьому Положенні наведені нижче терміни та скорочення вживаються у наступних значеннях:

аналіз ризиків – процес дослідження природи та характеру ризиків і визначення їх рівня з метою подальшого оцінювання ризиків та прийняття рішень щодо їх обробки;

внутрішній аудит – це внутрішня, незалежна від операційної, систематична діяльність Біржі, спрямована на оцінку ефективності та адекватності функціонування всіх систем та процесів професійного учасника, у тому числі підсистем комплаєнсу та управління ризиками;

ідентифікація ризиків – процес виявлення та розпізнавання факту виникнення та/або зміни конкретних обставин, що спричиняють (можуть спричинити) ризики, визначення причин появи та можливих наслідків таких обставин, а також включає/передбачає опис ризиків;

моніторинг ризиків – процес систематичної перевірки рівня ризиків з метою ідентифікації його змін відносно схильності до ризиків та прийнятного рівня ризиків;

обробка ризиків – процес модифікації ризиків, що може включати:

– уникнення ризиків шляхом прийняття рішення не розпочинати чи не продовжувати діяльність, в результаті якої виникає ризик;

– утримування чи збільшення схильності до ризиків;

– розподіл ризиків з іншими сторонами договору;

органи управління Біржі – Біржовий комітет та Директор;

оцінювання ризиків – процес порівняння результатів аналізу ризиків з встановленими схильністю до ризиків та прийнятним рівнем ризику з метою прийняття рішень щодо подальшої обробки ризиків;

перегляд ризиків – діяльність, проваджувана з метою визначення придатності та адекватності встановлених Біржою схильності до ризиків та рівня прийнятного ризику для досягнення цілей;

прийнятний ризик – ризик, величина якого не перевищує обґрунтованого граничного рівня ризику або комбінації ризиків;

рівень ризику – величина ризику або комбінації ризиків, визначена з урахуванням величини наслідків події (подій), пов'язаних з ризиками та можливості їх настання;

стійкість (толерантність) до ризику – готовність Біржі приймати та утримувати ризик з метою досягнення своїх стратегічних цілей після вжиття заходів щодо зменшення рівня ризику;

схильність до ризику – рівень ризику, який Біржа згодна прийняти з метою досягнення своїх стратегічних цілей до вжиття заходів щодо зменшення ризику;

система управління ризиками (СУР) – заходи і процедури, які здійснює Біржа із створення та забезпечення цілеспрямованого систематичного процесу виявлення, ідентифікації, оцінки (у тому числі, вимірювання), моніторингу та контролю ризиків із застосуванням відповідних політик, методів та засобів управління з метою забезпечення високої конкурентоспроможності та надійності функціонування Біржі як суб'єкта господарювання і як товарної біржі;

управління ризиками – регламентований положеннями внутрішніх документів Біржі динамічний, систематичний внутрішній процес, направлений, в тому числі, на ідентифікацію, аналіз, оцінювання, обробку, моніторинг та перегляд ризиків, та на пов'язаний з цим обмін інформацією та консультації між зовнішніми та внутрішніми зацікавленими сторонами, який передбачає слідування правилам, процедурам, твердженням, механізмам та процесам, передбаченим такими внутрішніми документами.

2.2. Інші терміни, що вживаються у цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених нормативно-правовими актами України, а також актами внутрішнього регулювання Біржі.

3. Мета, цілі та принципи управління ризиками

3.1. Метою управління ризиками є недопущення втрати Біржою її ринкової вартості та сприяння підвищенню вартості власного капіталу Біржі при дотриманні балансу інтересів Біржі та її клієнтів і контрагентів, інших заінтересованих сторін.

Відповідно до основної мети завдання управління ризиками полягають у наступному:

- визначення найбільш вразливих та ризикових напрямків діяльності Біржі;
- систематична комплексна діагностика ймовірності настання несприятливих подій;
- вибір альтернативних варіантів управлінських рішень для забезпечення оптимального співвідношення між ризиком та дохідністю фінансових операцій;
- забезпечення мінімізації втрат при настанні несприятливих подій.

3.2. Діяльність Біржі у сфері управління ризиками спрямована на забезпечення досягнення статутних цілей Біржі та збільшення прибутковості.

3.3. Основними завданнями Біржі у сфері управління ризиками є:

- забезпечення реалізації цілей Біржі, визначених Статутом;
- своєчасна адаптація Біржі до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі;
- забезпечення ефективного функціонування Біржі, її стабільності.

3.4. З метою досягнення визначених цим Положенням цілей, діяльність з управління ризиками спрямована на:

- досягнення оптимальної ефективності функціонування СУР в рамках управління;
- своєчасне та повне інформаційне та аналітичне забезпечення процесів прийняття управлінських рішень, планування діяльності;
- вдосконалення процесів мінімізації наслідків ризиків, що реалізувалися.

3.5. Діяльність з управління ризиками є для Біржі системною, інтегрованою в стратегічне та оперативне управління на всіх рівнях та охоплює всі підрозділи та працівників при виконанні своїх функцій.

3.6. Основними принципами управління ризиками професійної діяльності Біржі є наступні:

Принцип комплексності. СУР Біржі є комплексною та інтегрованою в бізнес-процеси, що пов'язані з веденням професійної діяльності. Координація діяльності з управління ризиками здійснюється ризик-менеджером – окремою посадовою особою, яка виконує функції ризик-менеджера або посадовою особою, що здійснює виконавчі функції, на яку покладено функції ризик-менеджера (далі – Ризик-менеджер).

Принцип адекватності. Складові СУР, процедури та інструменти управління ризиками відповідають поточним ринковим умовам, масштабу та складності операцій, що проводяться на Біржі.

Принцип інформованості. Органи управління та всі співробітники Біржі інформовані про основні ризики, характерні для професійної діяльності, яку здійснює Біржа, та в рамках виконання своїх посадових обов'язків беруть участь в управлінні ризиками.

Принцип безперервності. Процес управління ризиками є безперервним.

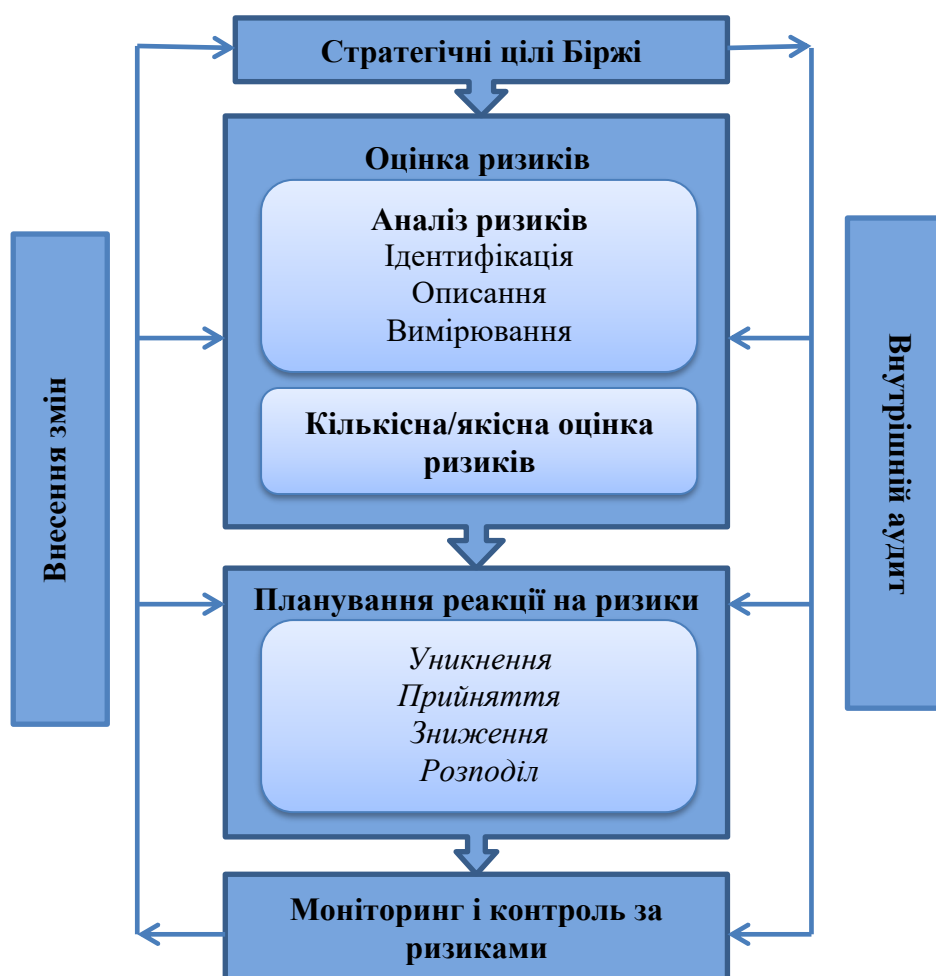
4. СУР, повноваження та обов'язки структурних підрозділів, посадових осіб та працівників Біржі у процесі управління ризиками

4.1. Управління ризиками професійної діяльності Біржі являє собою постійний процес передбачення і нейтралізації їх негативних фінансових наслідків, пов'язаний з їх ідентифікацією, оцінкою, профілактикою і мінімізацією негативних наслідків.

4.2. СУР являє собою частину загальної стратегії Біржі, яка полягає в розробці заходів по нейтралізації можливих фінансових наслідків ризиків, пов'язаних із здійсненням різноманітних аспектів професійної діяльності Біржі.

4.3. СУР Біржі базується на дотриманні принципу безбитковості діяльності, при забезпеченні надійного та безперервного процесу виявлення, оцінки, контролю та моніторингу всіх видів ризику на всіх рівнях, у тому числі з урахуванням взаємного впливу різних категорій ризиків, при забезпеченні оптимального рівня співвідношення між прибутковістю діяльності та рівнем ризиків, що приймає на себе Біржа, здійснюючи певні операції.

4.4. Процес управління ризиками включає такі елементи:

4.5. Головними завданнями СУР є:

- виявлення ризиків;
- вимірювання ризиків;
- якісне та кількісне оцінювання ризиків;
- визначення заходів із запобігання та мінімізації впливу ризиків;
- моніторинг ризиків;
- контроль за прийнятним для установи рівнем ризику;
- проведення моделювання та прогнозування процесів та майбутніх результатів діяльності Біржі на основі аналізу інформації та оцінки ризиків;
- визначення ефективності СУР та її удосконалення.

4.6. У процесі управління ризиками задіяні Біржовий комітет, Комітет з управління ризиками, одноособовий виконавчий орган – Директор, Ризик-менеджер та внутрішній аудитор Біржі.

4.7. Біржовий комітет несе повну відповідальність за управління ризиками, на які наражається Біржа у своїй діяльності.

В частині СУР Біржовий комітет виконує такі функції:

- забезпечує функціонування ефективної СУР;
- затверджує це Положення, здійснює нагляд за його оновленням. За необхідності, але не рідше одного разу на рік, переглядає це Положення з метою перевірки врахування у ньому актуальних ризиків, управління якими повинно здійснюватись в рамках діяльності Біржі.
- погоджує призначення та звільнення Ризик-менеджера та комплаєнс-менеджера Біржі;
- розглядає управлінську звітність щодо ризиків та приймає рішення щодо застосування відповідних заходів для пом'якшення ризиків;
- вживає заходів для запобігання виникнення конфліктів інтересів на Біржі, сприяє їх врегулюванню.

4.8. Комітет з управління ризиками є колегіальним органом Біржового комітету, створений з метою забезпечення ефективності функціонування СУР, попереднього вивчення та підготовки до розгляду Біржовим комітетом питань з управління ризиками.

4.9. Комітет з управління ризиками:

- розглядає та погоджує розроблений Ризик-менеджером проект положення про управління ризиками або проект змін до такого положення, надає рекомендації Біржовому комітету щодо його затвердження;
- здійснює на постійній основі перевірки адекватності положення про управління ризиками та ефективності його застосування працівниками та особами, що здійснюють виконавчі функції;
- надає органам управління Біржі рекомендації щодо схильності та стійкості Біржі до поточних та майбутніх ризиків та допомогу з питань здійснення контролю за виконанням працівниками Біржі положення про управління ризиками та внутрішніх правил та процедур, розроблених на його виконання;
- здійснює перевірку врахування у вартості (ціні) послуг, ризиків, визначених у бізнес-плані (бізнес-стратегії), і норм положення про управління ризиками Біржі;
- вирішує інші питання, передбачені законодавством, Статутом Біржі та положенням про комітет, які відповідають напряду діяльності комітету.

4.10. Директор Біржі є відповідальним органом (відповідальною особою) за функціонування системи внутрішнього контролю та управління ризиками, здійснює контроль за ефективністю управління ризиками Біржі.

4.11. Ризик-менеджер, до повноважень якого належить реалізація функцій СУР є незалежним від інших структурних підрозділів Біржі, з діяльністю яких пов'язано виникнення ризиків.

4.12. Повноваження та обов'язки Ризик-менеджера:

- забезпечує розробку та вносить на розгляд комітету з управління ризиками проект положення про управління ризиками Біржі та проекти змін до нього;
- на виконання положення про управління ризиками спільно з комплаєнс-менеджером Біржі забезпечує розробку, запровадження та підтримку адекватних внутрішніх правил та процедур управління ризиками, спрямованих на ідентифікацію, аналіз, оцінювання, обробку, моніторинг та перегляд ризиків, які стосуються діяльності, процесів та систем Біржі, та вживає ефективних заходів з мінімізації таких ризиків з врахуванням схильності до ризиків та прийняттого рівня ризику;
- розробляє та впроваджує методики виявлення, оцінювання та контролю рівня ризиків професійної діяльності Біржі;
- розробляє рекомендації для працівників Біржі (в тому числі осіб, які здійснюють виконавчі функції) щодо внутрішніх правил, процедур та заходів з управління ризиками;
- здійснює на постійній основі моніторинг рівня практичного впровадження Біржою внутрішніх правил, процедур та заходів з управління ризиками;
- здійснює на постійній основі моніторинг дотримання у поточній діяльності працівниками Біржі внутрішніх правил, процедур та заходів з управління ризиками;
- здійснює на постійній основі моніторинг адекватності та ефективності внутрішніх правил та процедур управління ризиками Біржі та заходів, здійснених для усунення будь-яких

недоліків у цих внутрішніх правилах та процедурах, а також моніторинг адекватності та ефективності заходів з управління ризиками, у тому числі здійснює моніторинг здатності окремих працівників Біржі дотримуватися таких заходів або внутрішніх правил та виконувати наступні процедури;

- здійснює на постійній основі аналіз та прогнозування стану СУР;
- проводить ідентифікацію критичних (найбільш ризикованих) бізнес-процесів та послуг;
- виявлення концентрації ризиків та причини їх появи;
- впроваджує заходи, процедури, механізми та технології виявлення та мінімізації ризиків та організації ліквідації наслідків реалізації ризиків;
- здійснює оперативну координацію взаємодії підрозділів та виконавчого органу Біржі з питань управління ризиками;
- розробляє програми навчання працівників Біржі методам та інструментам управління ризиками;
- надає допомогу органам управління Біржі у розробленні та впровадженні положень і процедур з управління ризиками;
- надає поради та допомагає особам, які здійснюють виконавчі функції, дотримуватися вимог цього Положення;
- регулярно, але не рідше одного разу на шість місяців, подає безпосередньо органам управління Біржі звіт про управління ризиками у якому містяться відомості про виконання обов'язків Ризик-менеджера, в тому числі щодо імплементації наданих рекомендацій щодо внутрішніх правил, процедур та заходів з управління ризиками, а також інформація про виявлені ризики та рекомендації щодо управління ними. При підготовці звіту про управління ризиками Ризик-менеджер може залучати інших працівників Біржі, які мають необхідні знання, навички та досвід у сфері управління ризиками;
- здійснює на постійній основі оцінку та моніторинг ризиків Біржі з точки зору негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі.

4.13. З метою запобігання та мінімізації впливу ризиків на Біржі призначається внутрішній аудитор.

4.13.1. Повноваження внутрішнього аудитора визначені положенням про організацію внутрішнього аудиту Біржі.

4.13.2. Внутрішній аудитор здійснює перевірку систем внутрішнього контролю та управління ризиками.

4.14. Реалізація функцій Ризик-менеджера здійснюється на базі взаємодії з органами управління, посадовими особами, структурними підрозділами Біржі та внутрішнім аудитором. У разі необхідності, в межах визначеної компетенції, для опрацювання питань СУР Ризик-менеджер має право залучати інших працівників Біржі, які мають необхідні знання, навички та досвід у сфері управління ризиками.

4.15. Керівники підрозділів, з діяльністю яких пов'язано виникнення ризиків, здійснюють поточний контроль за рівнем ризиків, аналіз ринкової кон'юнктури і прогнозують рівні ризиків.

4.16. Біржовий комітет та комітет з управління ризиками визначають характер, кількість, формат і періодичність надання інформації про ризики в діяльності Біржі, яку повинен отримувати Біржовий комітет.

Біржовий комітет, за необхідності, але не рідше одного разу на рік, переглядає це Положення з метою перевірки врахування в ньому актуальних ризиків. У випадку, якщо Положення не враховує актуальні ризики, Біржовий комітет надає доручення комітету з управління ризиками Біржі стосовно надання відповідних пропозицій щодо внесення змін до Положення з подальшою передачею таких пропозицій Ризик-менеджеру для розробки проекту змін.

Комітет з управління ризиками Біржі на постійній основі здійснює перевірку адекватності цього Положення та ефективності його застосування працівниками та особами, що здійснюють виконавчі функції на Біржі.

У разі встановлення Ризик-менеджером у ході моніторингу адекватності та ефективності внутрішніх правил та процедур управління ризиками необхідності внесення змін до цього

Положення, Ризик-менеджер повинен забезпечити розробку проекту змін та винести його на розгляд комітету з управління ризиками Біржі з власної ініціативи.

Інформація про виявлені ризики та рекомендації щодо управління ними є частиною періодичних звітів Ризик-менеджера, які він подає органам управління Біржі.

4.17. Біржа забезпечує, щоб Ризик-менеджером були визначені, виміряні та оцінені всі істотні ризики та належним чином про них повідомлено органи управління Біржі. Біржа забезпечує, щоб Ризик-менеджера було залучено з правом дорадчого голосу до прийняття всіх істотних рішень з управління ризиками і щоб він міг отримати повне уявлення про весь спектр ризиків у діяльності Біржі.

4.18. Стратегія управління ризиками Біржі передбачає створення комплексної, адекватної та ефективної СУР з урахуванням особливостей діяльності Біржі, характеру та обсягів операцій Біржі, профілю ризику та стратегічних цілей.

Стратегічні цілі Біржі визначаються в бізнес-плані (бізнес-стратегії).

5. Основні види ризиків та їх класифікація

5.1. При провадженні своєї діяльності Біржа наражається на такі основні ризики:

5.1.1. *Кредитний ризик* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок того, що контрагент не зможе виконати свої договірні зобов'язання перед Біржою. Розмір збитків у цьому випадку пов'язаний із сумою невиконаного зобов'язання.

5.1.2. *Ринкові ризики* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок несприятливої зміни ринкової вартості фінансових інструментів у зв'язку з коливаннями цін на чотирьох сегментах фінансового ринку, чутливих до зміни відсоткових ставок: ринку боргових цінних паперів, ринку пайових цінних паперів, валютному ринку і товарному ринку.

Ринкові ризики включають:

а) процентний ризик портфелю Біржі, пов'язаний з негативними наслідками коливання процентних ставок на інструменти, що знаходяться в портфелі Біржі;

б) пайовий ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання цін на пайові цінні папери та деривативні фінансові інструменти, базовим активом яких є такі цінні папери;

в) валютний ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання курсів іноземних валют та золота;

г) товарний ризик, пов'язаний з негативними наслідками коливання цін на деривативні фінансові інструменти, базовим активом яких є товари.

5.1.3. *Ризик банкрутства* – ризик неможливості продовження своєї діяльності Біржою, який може виникнути при погіршенні фінансового стану, якості активів Біржі, структури капіталу, при виникненні збитків від її діяльності внаслідок перевищення витрат над доходами.

5.1.4. *Ризики ліквідності* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок того, що активи Біржі не можуть бути перетворені у ліквідну форму для забезпечення виконання Біржою своїх зобов'язань.

5.1.5. *Операційні ризики* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок неадекватних або незадовільно організованих внутрішніх процесів, дій працівників чи функціонування систем Біржі, а також внаслідок впливу зовнішніх подій.

Операційні ризики включають:

а) ризик персоналу, пов'язаний з діями або бездіяльністю працівників Біржі, включаючи допущення помилки при проведенні операції, здійснення неправомірних операцій, пов'язане з недостатньою кваліфікацією (ризик некомпетентності) або із зловживаннями чи бездіяльністю персоналу, перевищення повноважень, розголошення інсайдерської та/або конфіденційної інформації, зокрема, внаслідок недостатньої мотивації (ризик мотивації) та інше;

б) інформаційний ризик – ймовірність настання несприятливих наслідків, викликані неадекватними або незадовільно організованими внутрішніми процесами інформаційного обміну та зберігання інформації, у тому числі діями працівників або недосконалою роботою інформаційних технологій, систем та процесів обробки інформації або їх недостатнім захистом, включаючи збій у роботі програмного та/або технічного забезпечення, обладнання,

інформаційних систем, засобів комунікації та зв'язку, порушення цілісності даних та носіїв інформації, несанкціонований доступ до інформації сторонніх осіб, загроза доступності інформації та інше, що може справити негативний вплив на розмір капіталу і надходжень Біржі.

в) правовий ризик, пов'язаний з ймовірністю негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок застосування до нього санкцій за недотримання вимог законодавства, договірних зобов'язань, а також через недостатню правову захищеність Біржі або через правові помилки, яких припускається Біржі при провадженні своєї діяльності.

5.1.6. *Комплаєнс-ризик* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок незабезпечення опису усіх внутрішніх процесів, пов'язаних з провадженням професійної діяльності на організованих товарних ринках, та/або невідповідності внутрішніх документів, що описують процеси, пов'язані з провадженням професійної діяльності на організованих товарних ринках, вимогам законодавства про організовані товарні ринки, стандартів, правил, правил організованого ринку, учасником якого є Біржа, а також бізнес-стратегії (бізнес-плану), ухваленому Біржовим комітетом, та/або невиконання працівниками Біржі правил та процедур, пов'язаних з провадженням професійної діяльності на організованих товарних ринках.

5.1.7. *Ризик втрати ділової репутації* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень Біржі внаслідок виникнення у суспільстві несприятливого сприйняття Біржі, зокрема фінансової стійкості, якості послуг, що нею надаються, або її діяльності в цілому, який може бути наслідком реалізації інших ризиків.

5.1.8. *Зовнішній системний ризик* – ймовірність негативного впливу на розмір капіталу та надходжень у значній кількості професійних учасників, яка обумовлена неможливістю виконання ними своїх зобов'язань у зв'язку з невиконанням (несвоєчасним виконанням) зобов'язань одним професійним учасником внаслідок реалізації у нього кредитного ризику, ризику ліквідності або іншого ризику. Системний ризик несе загрозу порушення діяльності всієї фінансової системи.

6. Порядок виявлення ризиків

6.1. Біржею при провадженні своєї діяльності здійснюється виявлення, оцінка, контроль та моніторинг всіх основних ризиків, зазначених у розділі 5 цього Положення. За кожним видом ризику процес виявлення такого ризику, його рівня являє собою встановлення подій, обставин та факторів (далі – ризик-фактори), внутрішніх та/або зовнішніх, які можуть призвести до такого ризику. На основі виявлення ризику отримується інформація, на підставі якої здійснюється оцінка ризику із застосуванням методів кількісного та/або якісного аналізу.

6.2. Виявлення ризиків являє собою встановлення подій та факторів, внутрішніх та/або зовнішніх, які можуть істотно вплинути на досягнення сформульованих цілей та реалізацію поставлених завдань.

6.3. Ідентифікація ризиків полягає у виявленні всіх видів можливих ризиків, пов'язаних з діяльністю Біржі.

6.4. У складі профілю ризиків виділяються ризики, які залежать від самої Біржі, та зовнішні ризики.

6.5. В процесі виявлення ризиків можуть використовуватись такі інструменти: експертний метод; SWOT-аналіз; метод Дельфі; метод проект-аналогів; структурні діаграми; карти потоків; причинно-наслідкова діаграма (діаграма Ісікави); пряма інспекція; аналіз фінансової й управлінської звітності тощо.

6.6. На основі виявлення ризиків отримується інформація від якості й об'єктивізму якої залежать надійність та ефективність подальшого процесу оцінки ризику. Під час оцінки обсягу та надійності отриманої інформації здійснюється перевірка її повноти і достовірності для чіткого визначення видів ризиків. Оскільки на ефективність фінансових операцій впливають як внутрішні та зовнішні фактори, які спонукають появлення певних ризиків, процес визначення потенційних ризиків окремих операцій може носити індивідуальний характер.

6.7. Біржа систематично здійснює аналіз ризиків, спрямований на їх виявлення та оцінку їх величини – систематизованого оброблення наявної інформації щодо ризиків з метою прийняття управлінського рішення.

6.8. Метою аналізу є розуміння суті ризиків, на які наражається Біржа, та визначення, чи узгоджуються вони з її цілями та метою діяльності. Аналіз здійснюється як на рівні Біржі в цілому, так і на рівні структурних підрозділів та включає виявлення, вимірювання та оцінку всіх видів ризиків, у тому числі зв'язок і взаємний вплив між різними категоріями ризиків.

6.9. Аналіз ризиків має охоплювати всі продукти, послуги та процеси професійної діяльності Біржі та передбачати як якісну оцінку відповідних ризиків, так і оцінку їх кількісних параметрів (у разі можливості).

Аналіз ризиків – це безперервний процес, який повинен враховувати:

- зміни внутрішніх та зовнішніх умов діяльності;
- нові продукти, послуги, процеси;
- плани на майбутнє.

6.10. Працівники Біржі повинні бути належним чином інформовані щодо всього спектру ризиків, з якими вони стикаються під час виконання службових обов'язків; виявляти ризики по всіх аспектах своєї роботи.

6.11. На першій стадії ідентифікації ризиків основних фінансових операцій визначаються притаманні ним види фінансових ризиків і на цій підставі складається перелік можливих несистематичних ризиків Біржі.

6.12. На другій стадії визначається перелік систематичних ризиків, пов'язаних з професійною діяльністю Біржі в цілому.

6.13. На третій стадії формується загальний профіль ризиків, пов'язаних з професійною діяльністю Біржі.

7. Методи оцінювання ризиків та процедури внутрішнього контролю (моніторингу) рівня ризиків

7.1. Вимірювання та оцінювання ризику передбачає опис виявлених ризиків, отримання прогнозу стосовно вірогідності настання подій та масштабів їх наслідків, пов'язаних з предметом оцінки ризику.

7.2. Оцінка ризиків передбачає визначення:

- ступеня ймовірності їх виникнення;
- можливих негативних наслідків;
- рівня загрози виникнення ризику, що може вплинути на виконання зобов'язань та обсяг можливих збитків.

7.3. Невзаємопов'язані ризики оцінюються окремо. Взаємопов'язані ризики оцінюються за сукупністю. На основі проведеної оцінки здійснюється ранжування та виявлення критичних ризиків (високий рівень) для Біржі.

7.4. Оцінка ризику може носити якісний та/або кількісний характер:

- якісна оцінка ризику – процес встановлення характеристик ризику шляхом суб'єктивної (експертної) оцінки. Завдання якісної оцінки ризику – оцінити принциповий ступінь їх небезпеки, який визначається такими якісними термінами як «високий», «середній», «низький» і виділити фактори, що впливають на рівень ризику Біржі;
- кількісна оцінка ризику – процес встановлення (розрахунку) характеристик ризику на основі математичної моделі. Кількісна оцінка ризику полягає у визначенні числового значення ризику;

7.5. На етапі аналізу ризиків кожний ризик, що був внесений до профілю ризиків Біржі, оцінюється з точки зору вірогідності настання події та її наслідків за тримірною матрицею.

7.5.1. ризики з точки зору наслідків настання події (реалізації ризику) та ступеня їх впливу на діяльність Біржі, оцінюються за такими критеріями:

Високий	Фінансові наслідки перевищують 100% від розміру початкового капіталу Біржі. Значний вплив на стратегічний розвиток та діяльність Біржі
---------	---

	Значне занепокоєння зацікавлених осіб (власників, кредиторів, клієнтів та контрагентів Біржі)
Середній	Фінансові наслідки знаходяться в межах від 50% до 100% від розміру початкового капіталу Біржі. Помірний вплив на стратегічний розвиток та діяльність Біржі Помірне занепокоєння зацікавлених осіб (власників, кредиторів, клієнтів та контрагентів Біржі)
Низький	Фінансові наслідки не перевищують 50% від розміру початкового капіталу Біржі. Незначний вплив на стратегічний розвиток та діяльність Біржі Незначне занепокоєння зацікавлених осіб (власників, кредиторів, клієнтів та контрагентів Біржі)

7.5.2. Вірогідність настання події (загроза реалізації ризику) оцінюється за такими критеріями:

Оцінка вірогідності	Описання	Індикатори
Висока (вірогідно)	Вірогідність настання кожного року або вірогідність настання більше 25%	Потенційна вірогідність того, що подія настане декілька разів протягом визначеного проміжку часу (5 років) Подія настала нещодавно
Середня (можливо)	Існує вірогідність настання події протягом 5 років або вірогідність настання менше 25%	Подія може настати декілька разів протягом визначеного проміжку часу Важко контролювати силу впливу зовнішніх факторів Існує історія настання події
Низька (навряд)	Практично відсутня імовірність настання події протягом найближчих 5 років або вірогідність менше 2%	Подія раніше не відбувалась Вірогідність настання події незначна

7.6. За результатами оцінки ризиків з точки зору вірогідності настання події та її наслідків Біржа складає карту ризиків шляхом співставлення вірогідності реалізації ризику та його можливих наслідків. Карта ризиків надає помірковану оцінку ризикам та дозволяє оцінити пріоритетність заходів щодо мінімізації ризиків.

7.7. Біржа може використовувати, зокрема, такі методи оцінки ризиків:

7.7.1. *Комплексний метод оцінки ризиків.* Ризик може вимірюватися в абсолютних і відносних величинах. Визначаючи величину ризику в абсолютному вираженні, Біржа використовує спрощений підхід. Його сутність полягає у тому, що оцінюється ступінь впливу ризику на основні показники роботи Біржі. Після цього робиться висновок про доцільність прийняття даного ризику і здійснення даного виду діяльності.

7.7.2. *Систематичний метод оцінки ризику.* Систематичний ризик оцінюється коефіцієнтом β , що визначає рівень коливань у результатах діяльності галузі стосовно результатів діяльності ринку чи всієї економіки.

7.7.3. *Статистичні методи оцінки ризиків.* Сутність статистичних методів оцінки ризиків полягає у визначенні вірогідності виникнення втрат на основі статистичних даних попереднього періоду і встановленні області (зони) ризику, коефіцієнту ризику тощо. Можливе застосування наступних статистичних методів: оцінка вірогідності виконання, аналіз вірогідного розподілу потоку платежів, дерево рішень, імітаційне моделювання ризиків. Метод оцінки вірогідності виконання дозволяє дати спрощену статистичну оцінку вірогідності виконання рішень або вирішення шляхом розрахунку долі виконаних і невиконаних рішень в загальній сумі прийнятих рішень.

Метод аналізу імовірнісних розподілів потоків платежів дозволяє при відомому розподілі вірогідності для кожного елементу потоку платежів оцінити можливі відхилення вартостей потоків платежів від очікуваних. Потік на найменшу варіацію вважається менш ризиковим.

Дерево рішень використовується для аналізу ризиків подій, що мають передбачуване або розумне число варіантів розвитку. Вони особливо корисні в ситуаціях, коли рішення, що приймаються у момент часу $t=p$, сильно залежать від рішень, прийнятих раніше, і, у свою чергу, визначають сценарії подальшого розвитку подій.

Імітаційне моделювання – це процес проведення експериментів за допомогою спеціалізованих програмних засобів з математичними моделями складних систем реального світу. Імітаційне моделювання використовується в тих випадках, коли проведення реальних експериментів (наприклад, з економічними системами), вимагає значних витрат і є нездійсненними на практиці. Крім того, необхідна інформація у випадках, коли відсутні фактичні дані, замінюється величинами, отриманими в процесі імітаційного експерименту (тобто тими, що генеруються комп'ютером).

7.7.4. Аналітичні методи оцінки ризиків дозволяють визначити вірогідність виникнення втрат на основі математичних моделей і використовуються в основному для аналізу ризику інвестиційних та інноваційних проектів. Можливе використання таких методів, як аналіз чутливості, метод коректування норми дисконту з врахуванням ризику, метод еквівалентів, метод сценаріїв та інші.

Аналіз чутливості зводиться до дослідження залежності деякого результатного показника від варіації значень показників, що беруть участь в його визначенні. Використання даного методу дозволяє оцінити наскільки може відхилитися значення однієї або кількох вхідних величин від заданих значень за умови, що результатний показник не вийде за припустимі межі; наскільки зміниться значення результатного показника при заданому відхиленні однієї або кількох вхідних величин від заздалегідь установлених їх значень.

Метод коректування полягає в коректуванні базової норми дисконту, яка вважається безризиковою або мінімально прийнятною. Коректування здійснюється шляхом збільшення величини необхідної премії за ризик. За допомогою методу достовірних еквівалентів здійснюється коректування очікуваних значень потоку платежів шляхом введення спеціальних знижуючих коефіцієнтів з метою приведення очікуваних надходжень до величини платежів, отримання яких практично не викликає сумнівів і значення яких може бути достовірно визначено.

Метод сценаріїв дозволяє поєднати дослідження чутливості результатного показника з аналізом імовірнісних оцінок його відхилень. Застосування цього методу дозволяє оцінити наслідки різних варіантів подій та їх вплив на діяльність Біржі.

Методи експертних оцінок (метод Дельфі) є комплексом логічних і математико-статистичних методів і процедур по обробці результатів опитування групи експертів, при цьому результати опиту є єдиним джерелом інформації. Метод ґрунтується на застосуванні інтуїції, життєвого і професійного досвіду учасників дослідження. При використанні цього методу взаємний вплив учасників опитування виключається.

7.7.5. Метод оцінки фінансової стійкості (аналізу доцільності витрат) ґрунтується на оцінці фінансової стійкості підприємства (проекту) і на ідентифікації на цій основі потенційних зон ризику.

Можуть бути застосовані два різновиди методу:

- 1) фіксація фінансового стану Біржі (оцінка фінансової стійкості);
- 2) зіставлення фінансової стійкості Біржі до і після впровадження аналізованої угоди (проекту) (оцінка доцільності витрат).

Віднесення фактичного або прогнозованого (у результаті укладення угоди або впровадження проекту) стану Біржі до однієї з областей фінансової стійкості (нестійкості), і відповідно, областей ризику, виконується на основі аналізу достатності оборотних коштів (власних або позикових) для формування запасів і покриття витрат, пов'язаних з виконанням розглянутих видів діяльності (проектів).

7.7.6. *Метод аналогів* полягає у використанні бази даних аналогічних об'єктів для виявлення загальних залежностей і перенесення їх на досліджуваний об'єкт. Аналогові методи оцінки ризику полягають у використанні даних про розвиток аналогічних напрямків діяльності у минулому. Для цього можуть використовуватися звітні документи Біржі у минулі роки, дані публікацій, страхових компаній тощо. Отримані таким чином результати детально аналізуються з метою виявлення потенційних факторів ризику, базуючись на попередньому досвіді.

7.8. Моніторинг і контроль ризиків — це безперервне спостереження за виявленими (ідентифікованими) ризиками, за відповідністю їх рівня встановленим (прийнятним) значенням, перевірки і виконання операцій реагування на ризики та оцінки їх ефективності впродовж впровадження операцій з професійної діяльності Біржі.

7.9. Моніторинг ризику передбачає постійне відстеження фінансових та господарських процесів, що здійснюються Біржою, вивчення їхньої динаміки, аналіз причин зміни, розробку превентивних заходів для мінімізації ризиків у разі виявлення негативних тенденцій та вдосконалення бізнес-процесів за результатами проведеного аналізу.

7.10. Біржа відповідно до розподілу посадових обов'язків співробітників, їх посадових інструкцій забезпечує моніторинг (контроль) рівня ризиків, що включені до реєстру ризиків, у наступному порядку:

– оцінка вірогідності настання події (реалізації ризику) та її наслідків для діяльності Біржі здійснюється за мірою необхідності, але не рідше ніж раз на рік;

– контроль рівня ринкового ризику, кредитного ризику та ризику ліквідності здійснюється Біржою постійно відповідно до обраних методик кількісної оцінки ризиків.

7.11. Методики та моделі, які використовуються Біржою для оцінки, вимірювання та контролю за ризиком періодично оцінюються на предмет адекватності поточним реаліям і вимогам.

8. Заходи щодо мінімізації ризиків та ліквідації негативних наслідків виявлених ризиків

8.1. До методів мінімізації ризиків Біржі відносяться: уникнення ризику, встановлення допустимих лімітів рівня ризику (лімітування), створення резервних фондів (резервування) або передавання ризику третім особам.

8.2. Уникнення ризику полягає у розробці внутрішніх заходів запобіжного характеру, які повністю виключають конкретний вид фінансового ризику. До таких заходів в першу чергу відноситься відмова від здійснення фінансових операцій з надмірно високим рівнем ризику. Для уникнення окремих видів ризиків можуть використовуватися заходи, спрямовані на нейтралізацію самої причини виникнення ризикової ситуації.

8.3. Лімітування здійснюється шляхом встановлення відповідних фінансових нормативів (лімітів) з метою фіксації можливих фінансових втрат на допустимому для Біржі рівні. Перелік нормативів (лімітів) залежить від виду ризику, що лімітується.

8.4. Механізм мінімізації ризиків шляхом створення резервних фондів ґрунтується на резервуванні Біржою частини фінансових ресурсів, що дозволяють запобігати негативним фінансовим наслідкам по тих фінансових операціях, за якими ці ризики не пов'язані з діяльністю контрагентів. Основними формами цього напрямку нейтралізації фінансових ризиків є:

– формування резервного капіталу Біржі;

– формування цільових резервних фондів;

– нерозподілений залишок прибутку, отриманий у звітному році.

8.5. Метод передавання ризику полягає у зовнішньому страхуванні, переданні дебіторської заборгованості третім особам тощо.

8.6. До заходів із мінімізації впливу ризику банкрутства Біржі відноситься контроль фінансового стану Біржі, якості його активів, структури капіталу й відповідне коригування у разі появи ознак їх погіршення.

8.7. До заходів із мінімізації впливу ринкового ризику відносяться:

диверсифікація портфелю фінансових інструментів, чутливих до зміни відсоткових ставок та курсів валют, за строками погашення, галузями;
хеджування активів, чутливих до зміни відсоткових ставок,
регулярний аналіз структури портфеля фінансових інструментів та коригування структури при погіршенні рівня ризику.

8.8. До заходів із мінімізації впливу кредитного ризику відносяться:

встановлення внутрішнього обмеження обсягу дебіторської заборгованості в активах Біржі;
диверсифікація структури дебіторської заборгованості Біржі;
аналіз платоспроможності контрагентів;
здійснення заходів щодо недопущення наявності в активах Біржі простроченої дебіторської заборгованості тощо.

8.9. До заходів із мінімізації впливу ризику ліквідності відносяться:

збалансованість активів Біржі за строками реалізації з її зобов'язаннями за строками погашення;
утримання певного обсягу активів Біржі в ліквідній формі;
встановлення внутрішнього обмеження обсягу залучених коштів для фінансування діяльності Біржі;
збалансування вхідних та вихідних грошових потоків тощо.

8.10. До заходів із мінімізації впливу правового ризику як складової операційного ризику відносяться:

чітке розмежування повноважень та відповідальності між органами управління, посадовими особами, окремими структурними підрозділами та працівниками Біржі, регламентування їх повноважень та обов'язків відповідними положеннями про структурні підрозділи та посадовими інструкціями працівників;
своєчасне інформування структурних підрозділів та працівників Біржі про зміни у законодавстві, а також у внутрішніх документах Біржі;
розробку типових форм договорів та інших документів;
попередження порушень вимог нормативно-правових актів Біржою, зокрема шляхом створення системи внутрішнього контролю тощо.

8.11. До заходів із мінімізації впливу інформаційного ризику як складової операційного ризику відносяться:

використання надійних технічних, програмних, інформаційних, технологічних систем і засобів комунікації та зв'язку, які відповідають кількості, складності та обсягу операцій Біржі;
забезпечення безперебійного функціонування програмно-технічних засобів та обладнання, за допомогою яких здійснюється операційна діяльність Біржі, у тому числі безперебійного електроживлення;
застосування засобів захисту інформації на всіх етапах її обробки та зберігання;
дублювання та архівування інформації;
організація контролю доступу до інформації та приміщень Біржі сторонніх осіб тощо.

8.12. До заходів із мінімізації впливу ризику персоналу як складової операційного ризику відносяться:

виважена політика підбору кваліфікованих кадрів, зокрема встановлення жорсткіших критеріїв відбору персоналу та додаткових вимог до його кваліфікації та дисциплінованості;
проведення навчання та підвищення кваліфікації персоналу;
обмеження доступу до інсайдерської інформації та інформації з обмеженим доступом;
перевірка правомірності та безпомилковості проведених операцій;
чітке розмежування повноважень та обов'язків окремих структурних підрозділів, а також окремих працівників у складі підрозділу, регламентування їх повноважень та обов'язків відповідними положеннями про структурні підрозділи та посадовими інструкціями працівників;
контроль за дотриманням визначених відповідними положеннями про структурні підрозділи та посадовими інструкціями працівників повноважень та обов'язків, зокрема шляхом створення СУР;

наявність внутрішніх інструкцій Біржі, що регламентують порядок взаємодії окремих структурних підрозділів Біржі між собою у процесі здійснення діяльності; встановлення ефективних процедур вирішення корпоративних та особистих конфліктів, зокрема шляхом використання елементів корпоративного управління тощо.

8.13. До заходів із мінімізації впливу ризику втрати ділової репутації (репутаційного ризику) відносяться:

регламентування внутрішніх процедур Біржі;

впровадження стандартизованих процедур розгляду скарг та претензій щодо діяльності Біржі з боку клієнтів та контрагентів;

регламентування правил поведінки з клієнтами;

попередження порушень Біржою вимог законодавства;

активні контакти із засобами масової інформації, особливо у разі суттєвих подій, що впливають на репутацію Біржі.

8.14. Біржа створює ефективну систему управління комплаєнс-ризиком, яка повністю інтегрована в загальну СУР Біржі та регулюється внутрішніми нормативними документами Біржі.

8.15. Механізми мінімізації ризиків повинні бути обґрунтовані, враховуючи такі обставини:

– можливість виникнення інших небезпечних фінансових ризиків;

– можливість компенсації фінансових втрат за рахунок власного капіталу Біржі;

– можливість дотримання мінімально допустимого співвідношення дохідність-ризик;

– наявність надійної інформаційної бази, необхідної для аналізу і оцінки рівня ризиків.

8.16. Уникнення ризику полягає у розробці внутрішніх заходів запобіжного характеру, які повністю виключають конкретний вид фінансового ризику. До таких заходів в першу чергу відноситься відмова від здійснення фінансових операцій з надмірно високим рівнем ризику. Для уникнення окремих видів ризиків можуть використовуватися заходи, спрямовані на нейтралізацію самої причини виникнення ризикової ситуації.

9. Заходи з моделювання та прогнозування процесів і майбутніх результатів діяльності Біржі на основі аналізу інформації та оцінки ризиків

9.1. Політика управління ризиками Біржі передбачає розробку та впровадження інтегрованого підходу, кількісної та/або якісної оцінки всіх основних ризиків з наступним їх агрегуванням у сукупний ризик Біржі, оцінкою прийнятності рівнів ризиків.

9.2. Біржа регулярно, не рідше одного разу на рік, здійснює стрес-тестування з метою оцінки ризиків та визначення своєї спроможності протистояти потрясінням та загрозам, на які Біржа наражається під час своєї діяльності, або які можуть виникнути в майбутньому.

9.3. Біржа забезпечує здійснення стрес-тестування, що охоплює всі види діяльності Біржі.

9.4. Біржа визначає методи проведення стрес-тестування, включаючи параметри/припущення для стрес-сценаріїв, які мають включати кількісні та якісні показники, та враховувати ризик-профіль Біржі і основні напрями її діяльності.

9.5. Біржа визначає методи проведення стрес-тестування щодо кожного із суттєвих видів ризику самостійно з урахуванням власного досвіду. Біржа залежно від ситуації використовує хоча б один із наступних методів:

1) аналіз чутливості портфеля активів до зміни факторів ризиків, який полягає в моделюванні наслідків зміни одного фактору ризику або групи тісно взаємопов'язаних факторів ризику, але незмінних інших факторів ризику;

2) сценарний аналіз, який полягає в моделюванні наслідків одночасної зміни декількох факторів ризиків, що ґрунтується як на історичних, так і гіпотетичних подіях. Метод дає змогу оцінити потенційний вплив одночасного настання низки факторів ризику на діяльність Біржі в разі настання виняткової (екстремальної), але разом з тим імовірної події. Під час розроблення сценаріїв Біржа використовує фактори ризиків з максимально негативним впливом, що можуть призвести до подій, унаслідок виникнення яких Біржа може зазнати найбільших втрат, та опрацьовує варіанти найгіршого розвитку подій;

3) реверсивне стрес-тестування, яке полягає в пошуку такої комбінації значень факторів ризиків та визначенні такого сценарію, за яким Біржа отримає заздалегідь визначений негативний результат. Пошук може здійснюватися як експертним методом, так і за допомогою статистичного моделювання.

9.6. Біржа для забезпечення ефективності проведення стрес-тестування здійснює регулярний і систематичний (не рідше одного разу на рік) перегляд/удосконалення методів та стрес-сценаріїв.

9.7. Біржа забезпечує належне використання результатів стрес-тестування всіма структурними підрозділами Біржі, залученими до виконання функцій з управлінням ризиками.

9.8. Ризик-менеджер забезпечує своєчасне доведення до уваги Біржового комітету, комітету з управління ризиками та Директора висновків про результати стрес-тестування, які обов'язково мають містити оцінку впливу можливої реалізації стрес-сценаріїв на діяльність Біржі для розроблення та вжиття заходів щодо зменшення впливу потенційних ризиків та уникнення/мінімізації фінансових втрат.

9.9. Біржі використовує результати здійснення стрес-тестування під час розроблення/перегляду/коригування стратегії та бізнес-плану Біржі, стратегії, процедур управління ризиками, планів відновлення діяльності, забезпечення безперервної діяльності та фінансування в кризових ситуаціях.

10. Контроль за ефективністю управління ризиками

10.1 Ефективність СУР оцінюється шляхом порівняння видатків на заходи щодо зниження ризиків та очікуваним позитивним ефектом від зниження ступеня ризику.

10.2. Біржа забезпечує постійний моніторинг ефективності СУР та вживає необхідних заходів у разі виявлення зниження її ефективності.

10.3. Оцінку ефективності управління ризиками здійснює внутрішній аудитор Біржі.

11. Заключні положення

11.1. Це Положення затверджується Біржовим комітетом. Внесення змін та доповнень до Положення здійснюється шляхом затвердження Біржовим комітетом нової редакції цього Положення.

11.2. Біржа забезпечує постійний вільний доступ до цього Положення в частині стратегії з управління ризиками та своєчасно оновлює його, шляхом розміщення інформації на власному веб-сайті. Біржа повідомляє клієнтів про внесення змін та доповнень до цього Положення шляхом оприлюднення відповідної інформації на власному веб-сайті.

11.3. У разі змін законодавства України, до приведення цього Положення у відповідність до законодавства України, це Положення застосовується у частині, що не суперечить законодавству України.

Всього прошнуровано, пронумеровано та скріплено підписом і печаткою 16 аркушів

Голова Біржового комітету Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська торгова платформа»

М.О. БУРМАКА

3) безперервне стрес-тестування, яке проводиться в пошуку такої комбінації значень факторів ринку та вплив яких на ціну об'єкта, як і в інших випадках, за допомогою статистичного моделювання.

9.6. Біржа для забезпечення ефективності проведення стрес-тестування здійснює регулярні і систематичні (не рідше одного разу на рік) перевіряє/досягає певних методів та стрес-тестування.

9.7. Біржа забезпечує належне виконання результатів стрес-тестування всіма структурами підприємства Біржі, залученням до виконання функцій з управління ризиками.

9.8. Глобальна стратегія забезпечує своєчасне повідомлення до уповноваженого комітету, комітету з управління ризиками та Директора встановити про результати стрес-тестування, які обов'язково мають містити оцінку впливу потенційної ринкової ситуації на діяльність Біржі для розподілення та вжиття заходів щодо зменшення впливу потенційних ризиків та уникнення/мінімізації фінансових втрат.

9.9. Біржа вживає заходів для забезпечення результатів стрес-тестування під час розроблення/перезапрограмування стратегії та бізнес-плану Біржі, стратегії проведення операційних ризиків, наявних відносин з клієнтами, забезпечення безперервної діяльності та управління ризиками в кризових ситуаціях.

10. Контроль за ефективністю управління ризиками

Функціональність ЦУР оцінюється шляхом порівняння фактичних показників з планованими показниками та здійснення моніторингу ефективності ЦУР та вживає необхідних заходів для покращення ефективності управління ризиками та здійснює відповідний аудит Біржі.

11. Застосування положень

Застосування положень Біржового комітету. Внесення змін та доповнень до положень Біржового комітету здійснюється Біржовим комітетом новою редакцією, якщо це необхідно з огляду на зміну умов ринку та інших факторів, що впливають на діяльність Біржі.